

Kredenc našich prababiček, vše na svém místě a po ruce

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Kuchyním našich babiček a prababiček v minulém století dominovala kredenc. Tento masivní kus nábytku je popisován ve výkladových slovnících jako skříň na jídelní náčiní, na talíře a sklenice. Původ záhadného slova „kredenc“ najdeme v latinském jazyce. Na kredenci se v dávné minulosti servírovalo jídlo, popř. ochutnávaly nápoje před očima hostů, aby věřili, že je hostitel nechce otrávit.

„Credo“ znamená věřím a od tohoto latinského výrazu je odvozeno slovo kredenc.

Kredenc mívala většinou prosklená horní dvířka, za nimiž se hospodyňka chlubila svátečními hrníčky, skleničkami nebo třeba porcelánovými soupravami... Dolní část kredence sloužila k ukládání hrnců, mís a dalšího nádobí potřebného k vaření. Otevírací zásuvky uprostřed ukrývaly talíře, dózy na cukr, mouku, sůl, apod. A pak zde byla ještě šuplata na příbory, nože, vařečky a bůhví co ještě. Často mívala kredenc ještě jednu boční skříňku, kde se většinou ukrývaly ubrusy, utěrky, prostírky anebo třeba

noviny. Snem každé hospodyňky pak byla tzv. „americká kredenc“, která, jak uvádě-

la reklama: „Obsáhne všechno kuchyňské náčiní, kávové, jídelní a nápojové soubory,

jakož i úplnou zásobárnu všech potravin... Všechno je na svém místě a stále po ruce!“ Ano, tato reklama přesně vystihla hlavní funkci kredence – ušetřit prostor a čas hospodyňky.

Jak šel čas, docházelo k barevným proměnám tohoto kusu nábytku. Zatímco na počátku 20. století dominovala bílá barva, v průběhu dalších let se objevovaly na částech kredencí též jiné barevné odstíny. Vždy se však jednalo o světlé barvy, které dodávaly kuchyním pocit čistoty a prostornosti.

Pokud se chcete podívat na proměny kredencí v minulém století, navštivte Muzeum re-

gionu Valašsko v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, kde je až do 11. září 2011 otevřena výstava „Prababička v kuchyni“. Kromě kuchyňského nábytku tady též uvidíte nejrůznější potřeby používané v kuchyních od 20. do 50. let dvacátého století. Prohlídku vám zpestří melodie linoucí se ze starých rádií, zalistujete si v kuchařských knihách anebo si umelete koření a kávu na mlýncích našich prababiček.

Mgr. Jiřina Fabiánová
historik MRV, muzeum Valašské Meziříčí

Na fotografii: Kredenc ze 40. let 20. století